

Sygn. akt V.2 Ka 335/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Pradelska-Staniczek

Protokolant: Justyna Napiórkowska

w obecności Krzysztofa Gruda Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Raciborzu

po rozpoznaniu w dniach: 24 września 2018r. i 22 października 2018r.

sprawy:

T. M. /M./

s. A. i J.

ur. (...) w R.

oskarżonego o przestępstwo z art. 180a kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 6 kwietnia 2018r. sygn. akt II K 553/17

I.utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II.zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie 20zł (dwadzieścia złotych) i obciąża go opłatą za II instancję w kwocie 200zł (dwieście złotych).

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek

Sygn. akt V. 2 Ka 335/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Raciborzu w sprawie o sygn. II K 553/17 uznał oskarżonego T. M. za winnego tego, że w dniu 18 września 2017 roku w R. na ul. (...) prowadził na drodze publicznej pojazd mechaniczny samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...), nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami, tj. decyzji Starosty (...) o nr SK.5430.1.147,2015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami w zakresie kategorii A, A1, B, BE, C1, C1E, tj. za winnego popełnienia czynu z art. 180 a k.k. i za to na mocy art. 180 a k.k. w zw. z art. 33 §1 i 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki wynosi 40 złotych.

Na podstawie art. 42 § 1 a punkt 1 .k. sąd orzekł wobec oskarżonego tytułem środka karnego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku.

Sąd obciążył oskarżonego kosztami postępowania, opłatą w kwocie 200 złotych oraz wydatkami w kwocie 70 złotych.

Apelację od wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości. Wyrokowi zarzucił:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który miał wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że oskarżony w dniu 18 września 2017 roku w R. na ul. (...) prowadził pojazd nie posiadając do tego uprawienia, pomimo, iż takowe posiadał,

2) naruszenie przepisów prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy a mianowicie:

- art. 170 § 2 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie w sprawie dowodu z kompletu akt Starosty (...) znak SK.5430.1.147.2015, a w szczególności znajdującej się w nich korespondencji pomiędzy Starostwem a organem niemieckim, z treści której wynika, że sprawa cofnięcia uprawnień oskarżonego została przekazana do rozpoznania właściwemu organowi niemieckiemu a nadto poprzez dowolną i nie konsekwentną ocenę zeznań świadka G. K., której treści przyznano absolutną wiarygodność z jednoczesnym pominięciem przyznanej przez świadka okoliczności, że w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego uzyskano informację, iż oskarżonemu wydano nowe prawo jazdy na terytorium Niemiec, po przeprowadzeniu przez ten organ właściwego postępowania w przedmiocie sprawdzenia kwalifikacji,

- art. 8 §1 i 2 k.p.k. poprzez zaniechanie rozważenia bezprawności wydanej przez Starostę (...) decyzji o sygn. SK.5430.1.147.2015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku oraz okoliczności związanych z jej wydaniem, jak również rozważenia czy polski organ administracji był właściwy do wydania tej decyzji,

3) naruszenie prawa materialnego a mianowicie art. 11 ust. 2 oraz art. 12 Dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 roku w sprawie praw jazdy poprzez przyjęcie, iż każde państwo członkowskie unii Europejskiej może odmówić uznania ważności jakiegokolwiek prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie osobie, której prawo jazdy podlega ograniczeniu, zawieszeniu, cofnięciu na terytorium wydającego państwa członkowskiego, podczas gdy jak wynika z treści powołanej dyrektywy- wyłącznie państwo członkowskie miejsca zamieszkania posiadacza prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie może stosować wobec niego własne przepisy krajowe w zakresie ograniczania, zawieszania, cofania lub unieważniania uprawnień do kierowania pojazdami i ewentualnie dokonać w tym celu wymiany jego prawa jazdy, a przecież normalnym miejscem zamieszkania oskarżonego, gdzie przebywa powyżej 185 dni w toku pozostają Niemcy,

4) naruszenie art. 4 ust. 1 punkt 2 litera c ustawy o kierujący pojazdami, który stwierdza, że dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnień do kierowania pojazdem silnikowym Rzeczypospolitej Polskiej jest krajowe prawo jazdy wydane przez organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, takim zaś legitymował się oskarżony.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu a nadto o zasądzenie kosztów obrony przed sądem I i II instancji według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

apelacja obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd I instancji w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszystkie okoliczności sprawy i dowody ujawnione w toku rozprawy, dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych. Ocena materiału dowodowego, dokonana przez Sąd Rejonowy nie wykazuje błędów logicznych i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów. Przedstawiona ocena dowodów uwzględnia zasady prawidłowego rozumowania, wskazania doświadczenia życiowego, pozostaje więc pod ochroną art. 7 k.p.k.

Materialnoprawną podstawę decyzji Starosty (...) nr SK.5430.1.147.2015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku stanowił art. 103 ust. 1 punkt 1 litera d ustawy o kierujących pojazdami, zgodnie z którym starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) wydaje decyzję administracyjną o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami w przypadku niezgłoszenia się we wskazanym terminie na egzamin państwowy, który miał być przeprowadzony w trybie art. 49 ust. 1 punkt 2 i 3 litera b. Decyzja taka nie podlega uznaniu administracyjnemu. Nie ulega wątpliwości, że oskarżony nie wywiązał się z obowiązku sprawdzenia kwalifikacji nałożonego zgodnie z obowiązującym prawem polskim. Fakt, że oskarżony poddał się sprawdzeniu kwalifikacji na terenie Niemiec w żadnej mierze nie skutkuje anulowaniem punktów karnych uzyskanych na terenie Polski. Uznanie uprawnień nabytych za granicą pozostawałoby w sprzeczności z przepisami ustawy dotyczącymi wymogów, jakie muszą zostać spełnione, aby odzyskać cofnięte uprawnienia. Zaaprobowanie poglądu zaprezentowanego przez skarżącego prowadziłoby do obejścia przepisów ustawy, przedmiotowej decyzji a w konsekwencji uniknięcia odpowiedzialności za popełniane na terenie Polski naruszenia przepisów ruchu drogowego, jak również uniknięcia konsekwencji niestosowania się do decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami.

Sąd odwoławczy w pełni podziela pogląd zaprezentowany w uzasadnieniu wyroku WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 13 października 2017 roku (sygn. II SA/Go 594/17), iż wyrażona w art. 5 ust. 6 ustawy z dnia 11 stycznia 2011 roku o kierujących pojazdami zasada uznawania uprawnień do kierowania pojazdami wydanych w innym państwie członkowskim UE nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego. Uznanie uprawnień wydanych za granicą nie może odbyć się w sposób naruszający przepisy wprowadzające sankcje w zakresie uprawnień nabytych w Polsce, w związku z naruszeniem przepisów dotyczących wymogów bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Wbrew twierdzeniom skarżącego sąd I instancji nie dopuścił się obrazy przepisów postępowania, a to art. 8 § 1 k.p.k. Zasada samodzielności jurysdykcyjnej statutowana w art. 8 k.p.k. nie uprawnia sądu do wzruszania prawomocnych rozstrzygnięć wydawanych przez organy administracji publicznej w zakresie ich kompetencji. Wzruszanie przez sąd prawomocnych (w sensie formalnym) decyzji administracyjnych otwierałoby w istocie drogę do ponownej kontroli ich legalności pomimo wyczerpania środków prawnych przewidzianych w prawie administracyjnym. Powyższe prowadziłoby do wzruszenia wykonalnych i ostatecznych decyzji administracyjnych wbrew przepisom procedury administracyjnej, co jest przecież niedopuszczalne. Sąd rozpoznając sprawę nie może zignorować faktu istnienia lub nieistnienia ostatecznej i wykonalnej decyzji administracyjnej wydanej przez kompetentny organ i dokonać ustaleń faktycznych, które prowadziłyby do jej wzruszenia i w istocie stanowiłyby kontrolę legalności stanowiącą obejście procedury administracyjnej. Argumenty zmierzające do zakwestionowania legalności decyzji z dnia 5 sierpnia 2015 roku winny zostać podniesione w toku postępowania administracyjnego, nie zaś w toku postępowania w sprawie karnej o czyn z art. 180 a k.k.

Zauważyć należy, że w dniu 11 kwietnia 2018 roku oskarżony zastępowany przez radcę prawnego F. W. wniósł do Starosty (...) wniosek o zmianę w trybie art. 154 §1 i §2 k.p.a. decyzji Starosty (...) z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nr SK.5430.1.147.2015 poprzez jej uchylenie jako bezprzedmiotowej i wykonalnej. Decyzją z dnia 20 kwietnia 2018 roku Starosta (...) orzekł o odmowie uchylenia i zmiany decyzji Starosty (...) z dnia 5 sierpnia 2015 roku. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K. rozpatrując odwołanie uchyliło zaskarżoną decyzję i umorzyło postępowanie pierwszej instancji w całości (decyzja z dnia 21 maja 2018 roku k-186-188 akt). Wojewódzki Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 28 września 2018 roku (sygn. akt II SA/Gl 519/18) oddalił skargę T. M. na wymienioną decyzję SKO w K. (k-227-230 akt). Zauważyć należy, iż w toku postępowania administracyjnego zainicjowanego pismem z dnia 11 kwietnia 2018 roku oskarżony podnosił, że zwrócił posiadane niemieckie prawo jazdy do właściwego organu niemieckiego, a ponadto po spełnieniu wymagań przewidzianych prawem niemieckim uzyskał prawo jazdy, wskutek czego decyzja Starosty (...) o cofnięciu uprawnień stała się bezprzedmiotowa. W przywołanym wyroku WSA w Gliwicach wskazał, że w sprawie nie zaistniały żadne podstawy do zmiany, czy uchylenia decyzji Starosty (...) z dnia 5 sierpnia 2015 roku. Przesłanką jej wydania był fakt nie stawienia się skarżącego na egzamin państwowy. Przesłanka powyższa nie odpadła. Bez znaczenia jest fakt zwrócenia prawa jazdy organowi niemieckiemu, nie ma to żadnego związku z toczącym się postępowaniem.

Dodatkowo zauważyć należy, że przepis art. 41 ust. 3 Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w W. dnia 8 listopada 1968 roku, który miałby uzasadniać pogląd o wzajemnym uznawaniu przez strony Konwencji zdanych egzaminów sprawdzających kwalifikacje kierowców mówi jedynie o tym, że umawiające się strony podejmą starania, by prawa jazdy w ich krajach były wydawane kierowcom z odpowiednimi umiejętnościami. Z takiego „zobowiązania” stron Konwencji do podjęcia odpowiednich starań nie można absolutnie wyprowadzić wniosku o automatycznym spełnieniu warunku z art. 49 ust. 1 punkt 3 litera b ustawy z 2011 roku o kierujących pojazdami, w przypadku zaliczenia w innym kraju egzaminów koniecznych do uzyskania prawa jazdy. Ten, ani żaden inny przepis Konwencji nie reguluje kwestii równoważnego traktowania egzaminów sprawdzających kwalifikacje w różnych krajach – stronach umowy międzynarodowej (pogląd wyrażony w wyroku WSA z dnia 22 stycznia 2015 roku, sygn. II SA/Op 605/14).

Mając na względzie powyższe rozważania wszelkie zarzuty apelacji zmierzające do podważania trafności rozstrzygnięcia sądu I instancji uznać należało za niezasadne. Decyzja Starosty (...) o nr SK.5430.1.147.2015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku jest ostateczna. Przesłanka jej wydania do chwili obecnej nie odpadła. Oskarżony prowadząc dnia 18 września 2017 roku na drodze publicznej pojazd mechaniczny do wskazanej decyzji się nie zastosował, co stanowi o wyczerpaniu znamion przestępstwa z art. 180 a k.k.

Dodatkowo wskazać należy, że oskarżony podał, że utrzymuje się z renty w kwocie 750 złotych netto miesięcznie. Poddaje to w wątpliwość twierdzenia zawarte w apelacji, że oskarżony na stałe zamieszkuje na terenie Niemiec. Przyjęcie, że za taką kwotę byłby w stanie utrzymać się na terytorium Niemiec jest sprzeczne z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania. Wreszcie - to sam oskarżony jako miejsce zamieszkania a także adres dla doręczeń w kraju podał miejscowość leżącą w Polsce, tj. S..

Reasumując Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia żadnego z przepisów postępowania, czy przepisów prawa materialnego wskazanych w apelacji, w tym także przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 roku (zarzut 3). Z naprowadzonych powyżej względów uznać należało, że sąd nie dopuścił się także naruszenia przepisu art. 170 § 2 k.p.k. oddalając wniosek o załączenie akt z Wydziału Komunikacji Starostwa (...) na okoliczność, że wymogi wynikające z decyzji zostały wykonane przez organ niemiecki. Sąd meriti dokonał oceny całości materiału dowodowego, w tym także zeznań świadka G. K. zgodnie z wymogami określonymi w art. 7 k.p.k. Świadek ta miała wiedzę, że oskarżonemu na terenie Niemiec wydano prawo jazdy. Wiedzą taką dysponowały również organy administracji oraz sąd administracyjny, które w 2018 roku prowadziły postępowanie wszczęte na skutek pisma z dnia 11 kwietnia 2018 roku, a co powyżej opisano. Nie doprowadziło to jednak do zmiany, czy uchylenia ostatecznej decyzji Starosty (...) z dnia 5 sierpnia 2015 roku.

Odnosząc się z kolei do wymierzonej kary i środka karnego przyjąć należy, że zostały one wymierzone po rozważeniu przez sąd I instancji szeregu okoliczności mających wpływ na ich rodzaj i w żadnej mierze nie można ich uznać za rażąco surowe. Dlatego i w tej części brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku. Wymierzona samoistna kara grzywny jest karą łagodną, jeśli zważyć na wcześniejszą karalność oskarżonego, w tym za przestępstwo tożsame rodzajowo. Z kolei obligatoryjny środek karny wymierzony został w najniższym możliwym wymiarze. Stąd także i w tym zakresie brak podstaw do ingerencji sądu odwoławczego w wymiar orzeczonej kary i środka karnego.

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek